Załącznik nr 1 do Uchwały nr V/40/2022 Rady Gminy Adamówka z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia zmian w załączniku nr 1 Uchwały nr IV/27/2021 Rady Gminy Adamówka z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka na okres od 1 lipca 2021 r. do 31 lipca 2023 r. w ramach realizacji projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka"

PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE ADAMÓWKA

Program Usług Społeczny w Gminie Adamówka realizowany w ramach projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka", współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 2.8 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

ADAMÓWKA, LIPIEC 2022 R.

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

SPIS TREŚCI

WSTĘP 3

I. OPIS POTRZEB UZASADNIAJĄCYCH REALIZACJĘ PROGRAMU 4

II. ANALIZA WNIOSKÓW Z MONITORINGU PRZEBIEGU TESTOWANIA ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH REALIZOWANEGO PUS ...17

III. NAZWA I CEL PROGRAMU 21

IV. OKRES REALIZACJI PROGRAMU 23

V. CHARAKTERYSTYKA I PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM 24

VI. OKREŚLENIE USŁUG SPOŁECZNYCH OFEROWANYCH W PROGRAMIE, WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTEROWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE 26

VII. FINANSOWANIE USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH PROGRAMU 31

VIII. SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE 31

IX. DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH W PROGRAMIE 32

X. ORGANIZACJA PROGRAMU, W TYM ETAPY JEGO RELIZACJI 32

XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU ORAZ MIERNIKI EFEKTYWNOŚCI JEGO REALIZACJI 34

XII. BUDŻET PROGRAMU ORAZ ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA 35

XIII. SPIS ZESTAWIEŃ 36

XIV. SPIS WYKRESÓW 36

XV. SPIS TABEL 37

WSTĘP

Z dniem 1 lipca 2021 r. na mocy uchwały nr III/18/2021 Rady Gminy Adamówka z dnia 17 maja 2021 r. w Gminie Adamówka utworzona zostanie poprzez przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Adamówce nowa jednostka budżetowa pod nazwą Centrum Usług Społecznych w Adamówce.

Centra usług społecznych to działanie fakultatywne gminy, co oznacza, że władze gminy mogą, ale nie muszą podjąć decyzji o ich utworzeniu. Tym bardziej należy docenić decyzję władz Gminy Adamówka, które w trosce o jakość życia mieszkańców i szeroko rozumiany dobrobyt społeczny podjęły decyzję o utworzeniu CUS – pilotażowego przedsięwzięcia w skali naszego kraju. W danym kontekście ważnym jest, iż Uchwała Rady Gminy nie nadaje jedynie nowej nazwy istniejącej jednostce organizacyjnej, ale oznacza zmianę w systemie świadczenia usług społecznych w Gminie Adamówka. Jest nade wszystko kamieniem milowym w zakresie powstania nowoczesnego systemu zabezpieczenia społecznego w Gminie Adamówka, w ramach którego publiczne wsparcie usługowe będzie dostępne nie tylko dla osób i rodzin słabszych czy środowisk defaworyzowanych, lecz dla ogółu mieszkańców. Istotnym jest także, iż podjęta Uchwała o utworzeniu CUS w Adamówce, chociaż ma charakter decyzyjny i inicjujący proces zmiany społecznej, sama w sobie nie przesądza o konkretnych rozwiązaniach, które zostaną wdrożone w lokalnym systemie usług społecznych. Również ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019r., poz. 1818) nie narzuca gotowych rozwiązań, zakłada jedynie ramy funkcjonowania CUS i kierunki zmian, ale sposób ich wdrożenia na poziomie merytorycznym i instytucjonalnym pozostawia w gestii samorządów. Centrum Usług Społecznych w Adamówce stoi zatem przed ogromnym wyzwaniem, jakim jest praktyczne wprowadzenie w życie założeń ustawy o CUS jak i wywiązanie się z zobowiązań wynikających z zawartej w dniu 21 września 2020 r. umowy o dofinansowanie projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka" realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, Osi priorytetowej: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji; Działania: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Realizacja projektu przewidziana jest do 31 lipca 2023 r., a jego wartość wynosi 2 499 595,10 zł.

Celem głównym projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka" jest zwiększenie dostępności usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Adamówka dzięki powołaniu Centrum, które w sposób skoordynowany i spersonalizowany oferować będzie usługi społeczne adresowane do ogółu mieszkańców, adekwatnie do ich potrzeb. Realizacja celu głównego projektu przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego PO WER, tj. zwiększenia dostępu do zintegrowanych usług społecznych odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej, poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia za pomocą usług, których mieszkańcy gminy potrzebują. Integracja usług społecznych, rozproszonych obecnie w różnych podsystemach, umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie lokalnej infrastruktury usługowej i tym samym skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oferowanych w odpowiednio sprofilowanych pakietach

usług, świadczonych przez różnych usługodawców i dostarczanych w zindywidualizowanej formule.

Priorytetem Centrum Usług Społecznych w Adamówce jest zatem zbudowanie lokalnego systemu usług społecznych, świadczącego kompleksowe, spersonalizowane usługi społeczne dla ogółu mieszkańców. Proces ten opiera się na dwóch ważnych filarach:

- Utworzeniu bazy usług społecznych, świadczonych w CUS w sposób zintegrowany (wybór usług spośród ogółu dostępnych, z obszarów wymienionych w ustawie) – integracja przez CUS usług dotychczas rozproszonych i świadczonych przez różne instytucje, co pozwoli na efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury społecznej.

- Wprowadzeniu nowych usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych (zwanym dalej w skrócie PUS), skierowanych do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Istotną cechą Programu jest kompleksowość pomocy, oznaczająca sprofilowane pakiety usług, świadczone przez specjalistów reprezentujących różne zawody pomocowe, uzupełniane wsparciem społecznym oferowanym przez członków lokalnej społeczności w trybie pomocy sąsiedzkiej, grup samopomocowych czy wolontariatu. Program opracowany został na podstawie art. 4 i 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Istotnym założeniem CUS było włączenie w przygotowanie Programu przedstawicieli społeczności lokalnej, a także zapewnienie konsultacji społecznych na każdym etapie jego planowania, wdrażania i monitorowania. Jednocześnie Gmina Adamówka w niniejszym Programie Usług Społecznych zobowiązuje się do kontynuacji działania CUS i utrzymania oferty usług społecznych w okresie co najmniej 3 lat od zakończenia realizacji projektu. Liczba miejsc świadczenia usług społecznych może ulec zmniejszeniu w okresie trwałości tylko, gdy wynika to z analizy potrzeb mieszkańców.

I. OPIS POTRZEB UZASADNIAJĄCYCH REALIZACJĘ PROGRAMU

Podstawą opracowania Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka jest dokument pt. „*Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych*” powstały w wyniku realizacji jednego z kluczowych zadań jakie wynikają z idei CUS, tj. diagnozy rzeczywistych potrzeb w zakresie usług społecznych występujących w społeczności lokalnej. W badaniach zastosowano triangulację metodologiczną, a więc połączenie różnych, wzajemnie komplementarnych metod i technik badawczych (ilościowych - analiza Desk Research oraz tradycyjny wywiad indywidualny (z ang. Paper And Pencil Interview) i jakościowych - zogniskowany wywiad grupowy (z ang. Focus Group Interview)). Odpowiednio do wybranych metod badawczych zastosowano dobór próby celowy (analiza DR – wybrane dokumenty; FGI – respondenci spełniający następujące wymogi: rodzice dzieci w wieku do 15 r.ż., osoby w wieku 60+ oraz lokalni liderzy i przedstawiciele instytucji), a także losowy (PAPI – 180 losowo dobranych mieszkańców Gminy Adamówka (5% populacji). Wskazana diagnoza przeprowadzona została w okresie marzec – maj 2021 r. przez rzeszowską firmę specjalizującą się w realizacji badań społecznych - BD Center sp. z o.o. Autorem raportu z badań diagnostycznych jest dr Wojciech Broszkiewicz. Celem diagnozy było dostarczenie

władzom Gminy Adamówka informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz danych o potencjale usługowym środowiska lokalnego. Przeprowadzenie diagnozy miało charakter partycypacyjny. W proces diagnozowania została włączona społeczność lokalna, która miała realny wpływ na przebieg tego procesu.

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła na:

- wskazanie i opisanie potrzeb uzasadniających realizację Programu oraz określenie przewidywanej liczby osób objętych Programem,
- wyłonienie usług społecznych oferowanych w Programie,
- określenie warunków i trybu kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych,
- ustalanie podstawowych zasad realizacji usług.

Mając na względzie opracowanie Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka dokonano analizy mocnych i słabych stron działań na rzecz zaspokajania potrzeb społecznych w Gminie Adamówka - stanowiącej niejako punkt wyjściowy przy planowaniu strategii, programów a także wykorzystywany do porządkowania i analizy informacji w każdej tematyce. Przywołując rekomendacje zawarte w raporcie z badań diagnostycznych wskazać należy zatem na istnienie szeregu mocnych stron jakimi może poszczycić się Gmina Adamówka. Mowa tu o aspektach krajobrazowych, ale także strice społecznych związanych z zaletami społeczności lokalnych. W tym kontekście wskazywano również na infrastrukturę instytucjonalną, a także działalność instytucji publicznych oraz liderów społecznych. Problemy z jakimi borykają się mieszkańcy gminy to kwestie związane z infrastrukturą drogową i komunikacją, brak adekwatnej do oczekiwań infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, opiekuńczo-wychowawczej oraz zdrowotnej. To również problemy z małą aktywnością społeczną znacznej części członków tej społeczności, brak wystarczającej liczby atrakcyjnych miejsc pracy oraz bardzo ograniczone środki budżetowe. Natomiast możliwości jakie niosą nadzieje na poprawę poziomu zaspokajania lokalnych potrzeb społecznych wiążą się z działalnością liderów społecznych, pozyskiwaniem środków i realizacją programów pomocowych, a także zadeklarowaną gotowością mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Uczestnicy badań diagnostycznych wskazali także na szereg zagrożeń mogących uniemożliwić bądź zaprzepaścić szansę na rozwój gminy, wśród których przede wszystkim wspomniano o takich jak: problemy natury demograficznej (postępujący proces starzenia się społeczeństwa i wyludniania poszczególnych miejscowości), dezintegracja społeczna (pogłębiona przez pandemię) oraz brak środków budżetowych na finansowanie działań mających na celu zaspokajanie lokalnych potrzeb społecznych – por. Zestawienie 1.

Zestawienie 1 Analiza mocnych i słabych stron dotyczących działań na rzecz zaspokajania potrzeb społecznych w Gminie Adamówka, a także związane z tym możliwości i zagrożenia.

Mocne strony	Słabe strony
– **walory krajobrazowe i klimatyczne (czyste powietrze);** – **bezpieczeństwo;** – **przyjazne relacje międzyludzkie, pomocniczość;** – **spokojna egzystencja;** – **wysoki poziom identyfikacji lokalnej;** – **wysoki poziom zadowolenia z życia we własnych miejscowościach;** – **działalność (nielicznych) organizacji społecznych;** – **zaangażowani liderzy społeczni;** – **dostęp do istotnych instytucji, tj. urząd, poczta, bank, szkoła (z halą sportową), kościół;** – **dwie wyremontowane świetlice;** – **zrównoważony budżet gminy;** – **działalność GOPS (a w tym pozyskiwanie środków na projekty służące zaspokajaniu potrzeb społecznych miejscowej ludności);**	– zła infrastruktura drogowa – drogi bez chodników i oświetlenia stanowiące zagrożenie dla poruszających się pieszych; – brak połączeń komunikacji autobusowej; – brak infrastruktury rekreacyjnej dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów; – brak infrastruktury kulturalnej; – brak możliwości rozwoju osobistego (zajęcia hobbystyczne dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych); – brak możliwości rozwoju zawodowego (ukierunkowania zawodowego, przebranżowienia się, doszkolenia); – brak silnej aktywności społecznej; – słabo rozwinięta sieć internetowa; – brak rozwiniętej sieci zaopatrzeniowej; – brak specjalistycznej opieki medycznej (a szczególnie stomatologów); – brak wystarczającej liczby miejsc pracy, w tym dla młodzieży zmuszonej do wyjazdu za pracą poza gminę; – brak infrastruktury dla osób niepełnosprawnych; – mały budżet lokalny;
– **działalność liderów społecznych;** – **gotowość mieszkańców do podejmowania działań prospołecznych;** – **programy skierowane do społeczności lokalnych (prorozwojowe, prozatrudnieniowe, prosocjalne);** – **utworzenie Centrum Usług Społecznych w Adamówce;** – **utworzenie DDP „Ciepliczanka” oraz realizacja projektu pn.: „Wsparcie opiekuńcze w Gminie Adamówka i DDP w Zboiskach”;** – **program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.**	– starzenie się społeczności i brak zastępowalności pokoleń powodujące wyludnianie się poszczególnych miejscowości; – dezintegracja społeczna; – brak środków finansowych na realizację działań mających na celu zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej; – pandemia.
Możliwości	Zagrożenia

Źródło: Opracowanie pt.: Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Sednem zabiegów badawczych było uzyskanie odpowiedzi na pytania:

1. Jakie problemy i potrzeby społeczne występują w Gminie Adamówka?

Na postawie rezultatów badań (tj. analizy dokumentów oraz wypowiedzi respondentów) można stwierdzić, iż w gminie do najważniejszych problemów natury społecznej należą takie jak:

– bezrobocie – przy czym mowa tu o aktualnym stanie rzeczy, tj. o osobach pozostających bez pracy, ale także o braku pracy dla osób młodych i konieczności ich wyjazdu ze swoich rodzinnych stron, jak również o obawie przed utratą pracy. Stąd szczególnie istotne stają się takie aspekty będące w zakresie działania CUS jak doszkalanie, przekwalifikowanie oraz wspieranie przedsiębiorczości;

– bieda – która wiąże się ze wspomnianym brakiem pracy, ale również z brakiem zaradności życiowej, a także doświadczaniem niepełnosprawności lub sędziwym wiekiem; w tym kontekście bardzo pożądana jest działalność CUS w zakresie – prowadzonej dotychczas – pomocy socjalnej;

– problemy z alkoholem, doświadczane przez niektórych dorosłych, ale także i młodzież, a które jak wskazywano w toku badań mogą w jakimś stopniu mieć związek z brakiem alternatywnych możliwości spędzania czasu; tym samym zasadne jest sformułowane wobec CUS oczekiwanie dotyczące podejmowania działań dotyczących organizacji społeczności lokalnej;

Należy tu podkreślić, że wspomniane problemy natury społecznej nie występują w Gminie Adamówka w bardzo dużej skali, ale należy mieć na uwadze, że za liczbami opisującymi te zjawiska kryją się konkretni ludzie, którzy oczekują i zasługują na pomoc. Co więcej, w tym względzie koniecznie jest dążenie do unikania reprodukcji negatywnych zjawisk, które mogą być powielane przez kolejne pokolenia, a także promieniować na całe otoczenie.

Ponadto do istotnych problemów na jakie zwrócono uwagę należą takie jak:

– starzenie się populacji, a w związku z tym wszelkie konsekwencje wynikające z tego zjawiska; struktura wieku osób zamieszkujących Gminę Adamówka pokazuje, że największy udział wśród mieszkańców mają osoby starsze, a co więcej udział ten z czasem będzie wzrastał; ów problem potęgują także migracje młodzieży i osób w wieku produkcyjnym; tym samym pierwszoplanowym zadaniem stawianym przed CUS jest prowadzenie działalności w zakresie wsparcia osób starszych;

– brak poczucia bezpieczeństwa związany z ruchem drogowym szczególnie w kontekście pieszych; mowa tu o braków chodników i oświetlenia obok dróg.

Poniżej wykres przedstawiający problemy społeczne w ocenie mieszkańców Gminy Adamówka.

Wykres 1 Problemy społeczne w Gminie Adamówka zaobserwowane przez mieszkańców (Dane w %, N=180).

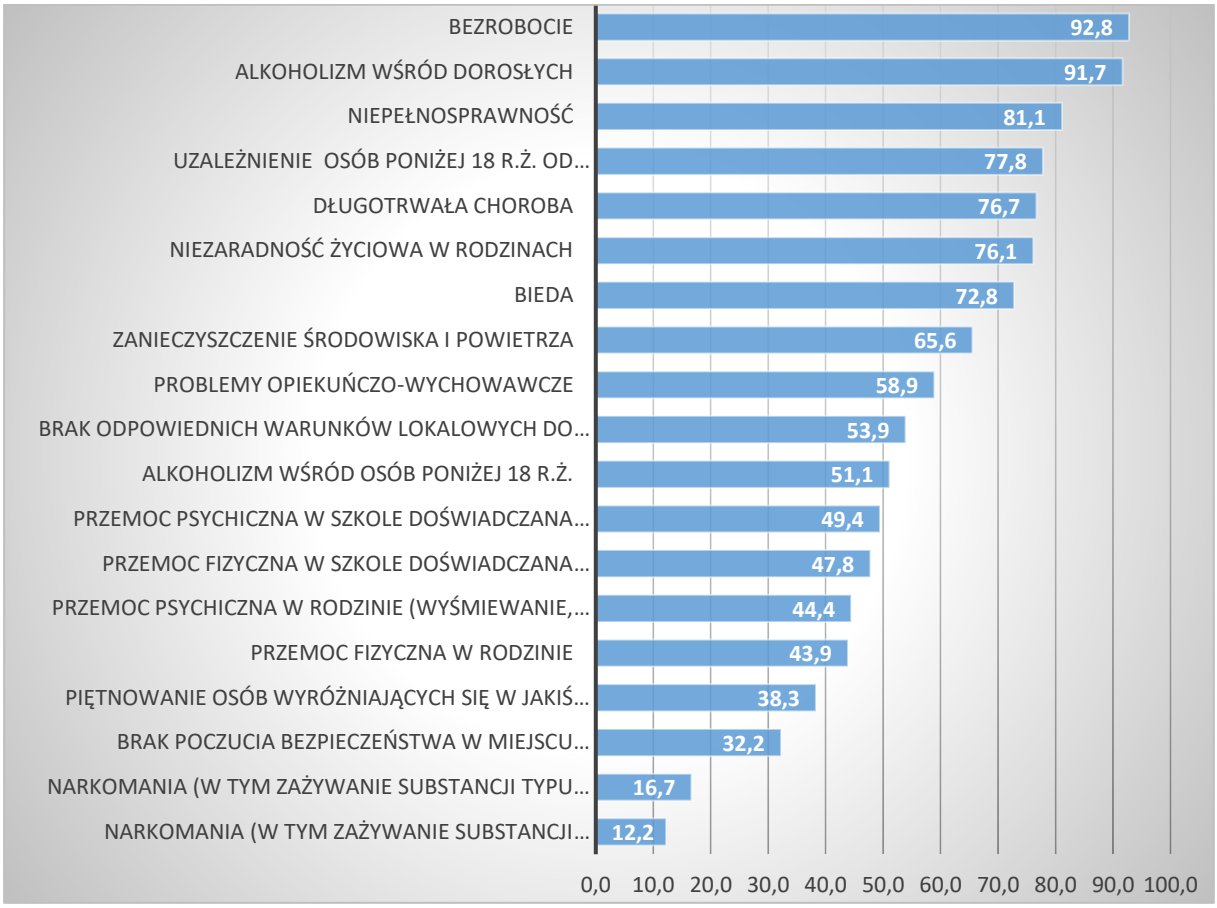

**Dane nie sumują się do 100% ponieważ respondenci mieli możliwość wskazania więcej niż 1 odpowiedzi.*

Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

2. Jakie problemy i potrzeby na terenie gminy mają dzieci w wieku: 0-15 lat, rodziny z dziećmi oraz osoby starsze (60+)?

W odniesieniu do **DZIECI DO LAT 15** badania wykazały występowanie takich problemów natury społecznej jak:

– brak atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu będących alternatywą dla komputera i Internetu;

– brak infrastruktury rekreacyjnej;

– brak miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży.

Problemy z jakimi borykają się natomiast **RODZINY Z DZIEĆMI** to przede wszystkim:

– brak wystarczającej infrastruktury opiekuńczo-wychowawczej, która umożliwiłaby podjęcie pracy - przeważnie matkom;

– brak miejsca pełniącego funkcje integracyjno-kulturalne;

– brak miejsc spędzania wolnego czasu rodzin z dziećmi;

– brak miejsca dla młodzieży, ale także dla dorosłych, a w tym osób starszych pragnących aktywnie i twórczo spędzać czas.

Badani **SENIORZY** wskazywali natomiast na takie problemy jak:

– brak miejsca wspomagającego opiekę nad osobami starszymi, tj. klub seniora, dzienny dom opieki dla seniorów;

– brak organizatora społeczności lokalnych, animatora społeczno-kulturowego, którego zadaniem byłaby działalność na rzecz integracji społecznej oraz aktywności kulturalnej członków społeczności lokalnych, a także dbania o międzypokoleniowy przekaz kulturowy.

Zestawienie opinii uczestników badań dotyczące problemów poszczególnych kategorii społecznych wskazuje, że jedną z zasadniczych niedogodności z jaką mają do czynienia mieszkańcy Gminy Adamówka jest brak miejsca umożliwiającego integrację społeczną. Mowa tu placówce pełniącej rolę domu kultury, której siłą napędową miałby być animator społeczno-kulturowy – por. Zestawienie 2.

Zestawienie 2 Uczestnicy badań FGI (tj.: rodzice, seniorzy, liderzy) o problemach dzieci i młodzieży, rodziców oraz seniorów z Gminy Adamówka.

Kategorie społeczne		Uczestnicy badań FGI		
		Rodzice	Seniorzy	Liderzy
problemy dotyczące poszczególny kategorii społecznych	**DZIECI I MŁODZIEŻ**	– brak miejsc spotkań; – izolacja społeczna; – brak animatora kulturowego i zajęć;	– mała liczba dzieci i młodzieży;	– brak miejsc rekreacji; – brak czasu ze strony rodziców;
	RODZICE	– brak miejsca umożliwiającego realizację własnych zainteresowań;	– brak miejsc do rodzinnego spędzania wolnego czasu;	– brak miejsc spotkań; – brak infrastruktury kulturalnej; – brak animatora kultury.
	SENIORZY	– brak miejsca integracji społecznej.	– brak domu dziennej opieki dla seniora; – brak poczucia więzi społecznej; – brak animatorów społeczno-kulturowych.	– samotność; – brak dostępu do lekarzy specjalistów na miejscu.

Źródło: *Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.*

3. Jakie usługi społeczne mogą być odpowiedzią na występujące problemy i potrzeby mieszkańców gminy z uwzględnieniem wskazanych grup społecznych?

Wyniki badań wyraźnie wskazują na potrzebę powołania organizatora społeczności lokalnej, do którego zadań będzie należeć poodejmowanie inicjatyw

mających na celu integrację społeczną oraz aktywizację kulturową członków miejscowej społeczności. Należy także pamiętać, że CUS w Adamówce powstanie w wyniku przekształcenia GOPS, wobec czego wszystkie dotychczasowe przedsięwzięcia związane z pomocą społeczną będą w dalszym ciągu realizowane. W efekcie podjętych zabiegów ustalono ponadto, iż przedłożone respondentom do zaopiniowania działania pomocowe uzyskały aprobatę zdecydowanej większości badanych. O konieczności wsparcia osób starszych wraz z ich reintegracją społeczno-zawodową (np. klub seniora wraz z działaniami towarzyszącymi) przekonanych jest ok. 95%. Podjęcie starań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem na rynku pracy, np. kursy, szkolenia jako niezbędne określiło ok. 94%. Ochrona i promocja zdrowia (np. zajęcia ruchowe) oraz usługi zdrowotne i opiekuńcze wspierające osoby z niepełnosprawnościami (asystent osoby starszej lub niepełnosprawnej, bransoletka/opaska życie) są potrzebne w opinii odpowiednio po ok. 91%. Zasadność świadczenia usług z zakresu wsparcia rodziny, a w tym pieczy zastępczej (np. placówki wsparcia dziennego, świetlice środowiskowe) potwierdziło ok. 90% osób, które wzięły udział w wywiadach indywidualnych. W tym kontekście bardzo pożądana jest także pomoc w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, np. oddziały przedszkolne (ok. 87%) oraz dziećmi do lat 3., np. dzienny opiekun (ok. 86%) – por. Wykres 2.

Wykres 2 Rodzaj wsparcia w zakresie pomocy społecznej oczekiwany przez mieszkańców Gminy Adamówka (Dane w %, N=180).

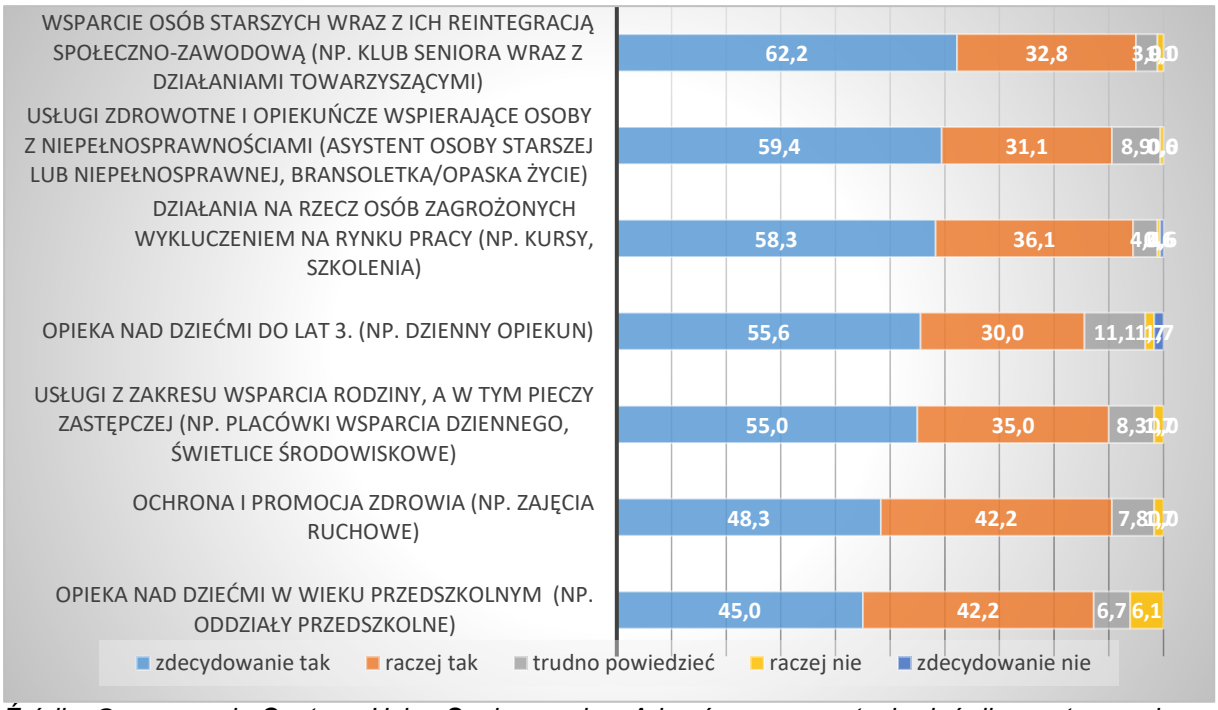

Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

W tym miejscu wskazać należy także, iż zdecydowana większość spośród uczestników wywiadów indywidualnych przyznała, że w Gminie Adamówka jest odczuwalny brak jakieś placówki publicznej (ok. 61%). Natomiast przeciwnego zdania było ok. 19% respondentów. Ponadto problem z zajęciem jednoznacznego stanowiska

w tym względzie miało ok. 21% badanych.

Wykres 3 Poczucie braku lokalizacji istotnych placówek publicznych w Gminie Adamówka (Dane w %, N=180).

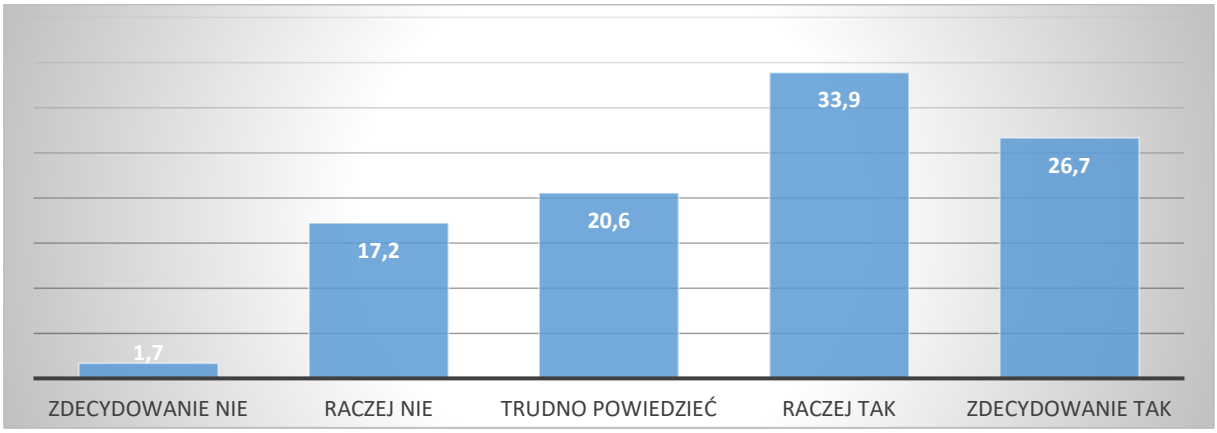

Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Wśród samodzielnie zasugerowanych przez uczestników wywiadów indywidualnych kategorii placówek lub inwestycji, których brak w Gminie Adamówka jest według nich odczuwalny znalazły się takie jak: placówki kultury (ok. 22% wskazań), placówki dla seniorów (ok. 19%), placówki opiekuńczo-wychowawcze (ok. 14%), świetlica (ok. 9%), placówki służby zdrowia (ok. 5%), miejsca rekreacji dla dzieci i dorosłych (ok. 4%), klub dla młodzieży (ok. 3%), miejsca do uprawiania hobby (ok. 2%), jak również placówki służb oraz profesjonalna gastronomia (po ok. 1%). Ponadto jedna osoba wyraziła oczekiwanie związane z bezpłatnym dostępem do pomocy w postaci korepetycji – por. Zestawienie 3.

Zestawienie 3 Kategorie placówek i inwestycji oczekiwanych przez mieszkańców Gminy Adamówka.

Kategoria placówki / inwestycji	Uszczegółowienie (odpowiedzi respondentów)	N	Ogółem w %
placówka kultury	dom kultury	38	22,2
	dom kultury (z przeznaczeniem dla dzieci i młodzieży)	1	
	wiejski dom kultury	1	
placówka dla seniorów	dom seniora	16	19,4
	klub seniora	17	
	dzienny dom pobytu dla osób starszych	1	
	placówka wsparcia dziennego - klub	1	
placówka opiekuńczo-wychowawcza	żłobek	24	13,8
	przedszkole	1	
	świetlica	8	9,4
	świetlica środowiskowa	5	

świetlica	świetlica dla mieszkańców	2	
	świetlice dla młodzieży	1	
	całoroczna świetlica dla dzieci	1	
placówka służby zdrowia	gabinet dentystyczny	1	5,0
	gabinet stomatologiczny	1	
	karetka pogotowia	1	
	lekarze specjaliści - przychodnia	1	
	opieka zdrowotna	1	
	pogotowie lekarskie	1	
	przychodnia - lekarze specjaliści	1	
	punkt - ochrona zdrowia	1	
	służba zdrowia - specjaliści	1	
miejsce rekreacji	plac zabaw	2	4,4
	basen	1	
	centrum rekreacji	1	
	klub fitness	1	
	plac zabaw dla dzieci	1	
	siłownia	1	
	siłownia na świeżym powietrzu	1	
klub młodzieżowy	klub dla młodzieży	1	2,8
	klub młodzieżowy	1	
	miejsce dla młodzieży	1	
	miejsce spotkań młodzieży	1	
	punkt spotkań dla młodzieży	1	
ośrodki hobbystyczne	klub książki	1	1,7
	koła zainteresowań	1	
	koło gospodyń wiejskich	1	
placówki służb	komisariat policji	1	1,1
	profesjonalna straż pożarna	1	
gastronomia	bar	1	1,1
	restauracja	1	
pomoc w nauce dla dzieci	darmowe korepetycje dla dzieci	1	0,6

Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Na podstawie przeprowadzonych badań PAPI wskazać można także na potrzeby w zakresie braku instytucji publicznych mieszkańców konkretnych

miejscowości położonych na terenie gminy Adamówka – por. wykres 4.

Wykres 4 Odczuwalny brak instytucji publicznych wg poszczególnych miejscowości Gminy Adamówka (Dane w %).

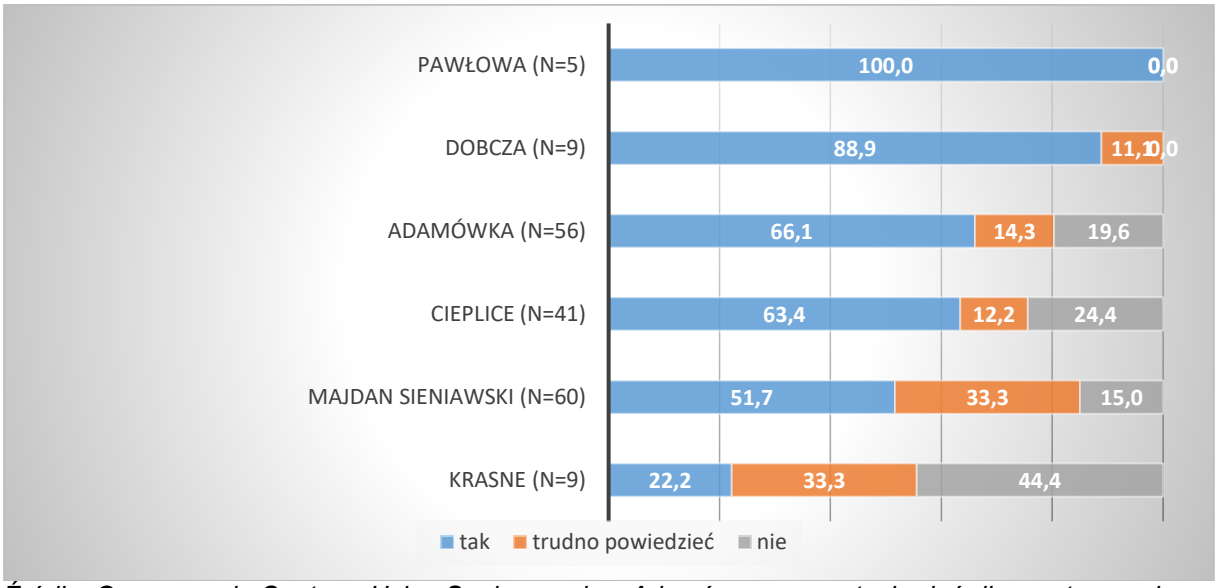

Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

W przypadku Pawłowej respondenci wskazali na brak takich placówek lub inwestycji jak: dom (klub) seniora (3 wskazania), bar (1 wskazanie), dom kultury, punkt ochrony zdrowia, punkt spotkań dla młodzieży oraz świetlica środowiskowa (odpowiednio po 1 wskazaniu) – por. Wykres 5.

Wykres 5 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Pawłowej.

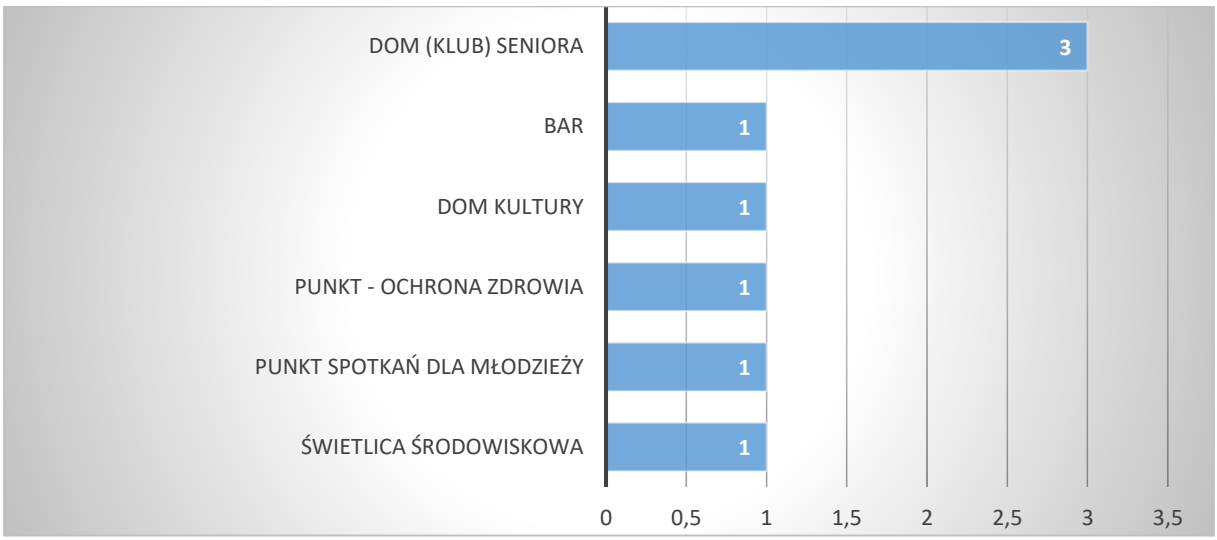

Respondenci mogli samodzielnie wskazać dowolną liczbę placówek.
Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Mieszkańcy Dobczy wyrazili potrzebę lokalizacji takich placówek lub inwestycji jak: dom (klub) seniora oraz żłobek (po 3 wskazania), plac zabaw oraz świetlica (środowiskowa) dla mieszkańców (po 2 wskazania), a także całoroczna świetlica dla

dzieci (1 wskazanie) – por. Wykres 6.

Wykres 6 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Dobczy.

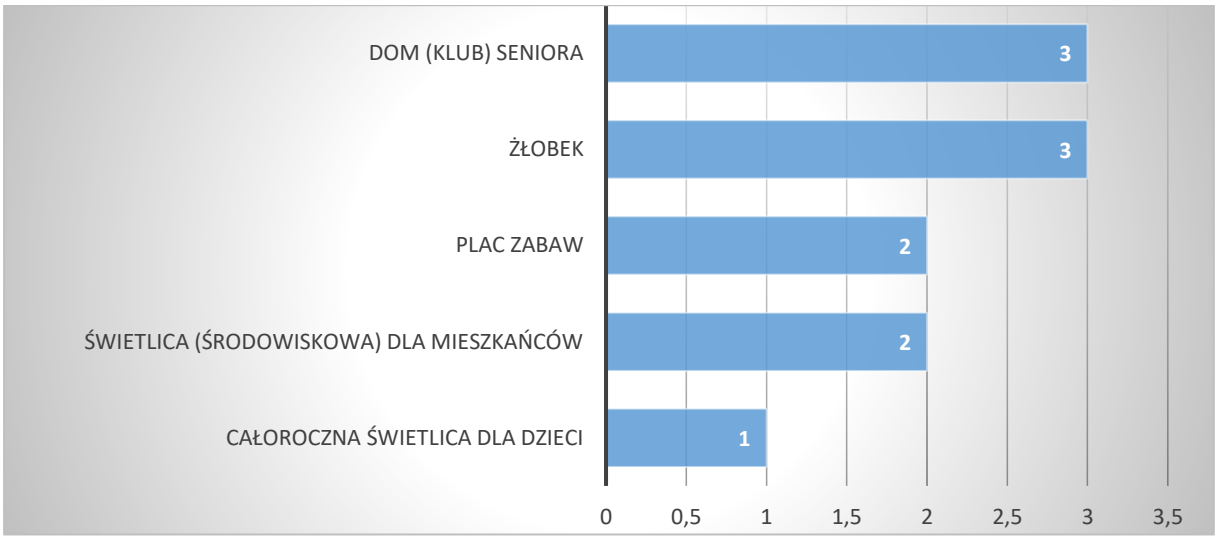

Respondenci mogli samodzielnie wskazać dowolną liczbę placówek.
Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Według respondentów z Adamówki, którzy wzięli udział w wywiadach indywidualnych, w ich miejscowości przydałyby się takie placówki, inwestycje lub formy pomocy jak: dom (klub) seniora (17 wskazań), dom kultury, (WDK) (14 wskazań), żłobek (9 wskazań), świetlica, w tym środowiskowa (7 wskazań), miejsce (spotkań) dla (klub) młodzieży (3 wskazania), siłownia, w tym na świeżym powietrzu (2 wskazania), a także basen, darmowe korepetycje dla dzieci, gabinet stomatologiczny, koła zainteresowań, koło gospodyń wiejskich, opieka zdrowotna, plac zabaw dla dzieci, profesjonalna straż pożarna, a także przedszkole (odpowiednio po 1 wskazaniu) – por. Wykres 7.

Wykres 7 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Adamówce

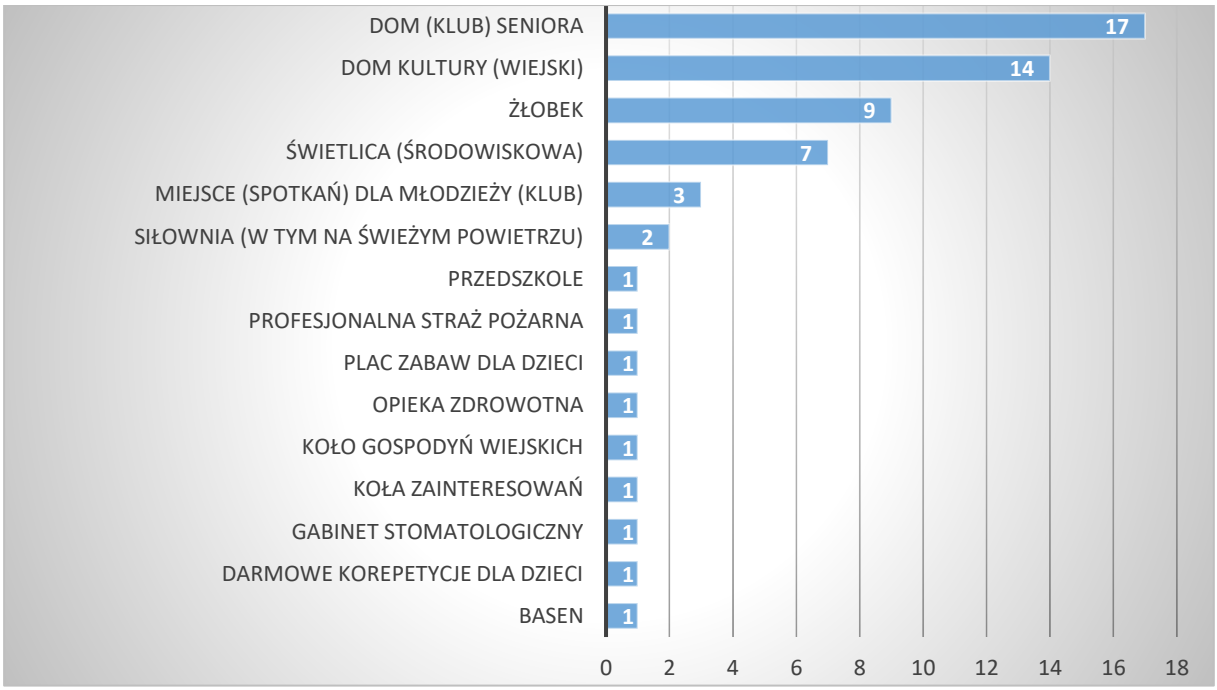

Respondenci mogli samodzielnie wskazać dowolną liczbę placówek.
Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

W Cieplicach w opinii części badanych wyraźnie odczuwalny jest brak takich placówek lub inwestycji jak: klub (dom) seniora (6 wskazań), dom kultury (5 wskazań), przychodnia (lekarze specjaliści) lub służba zdrowia (specjaliści), żłobek (odpowiednio po 3 wskazania), klub fitness lub centrum rekreacji (po 2 wskazania), a także dzienny dom pobytu dla osób starszych, karetka pogotowia, klub książki, komisariat policji, placówka wsparcia dziennego (klub), pogotowie lekarskie, restauracja oraz świetlice dla młodzieży (odpowiednio po 1 wskazaniu) – por. Wykres 8.

Wykres 8 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Cieplicach.

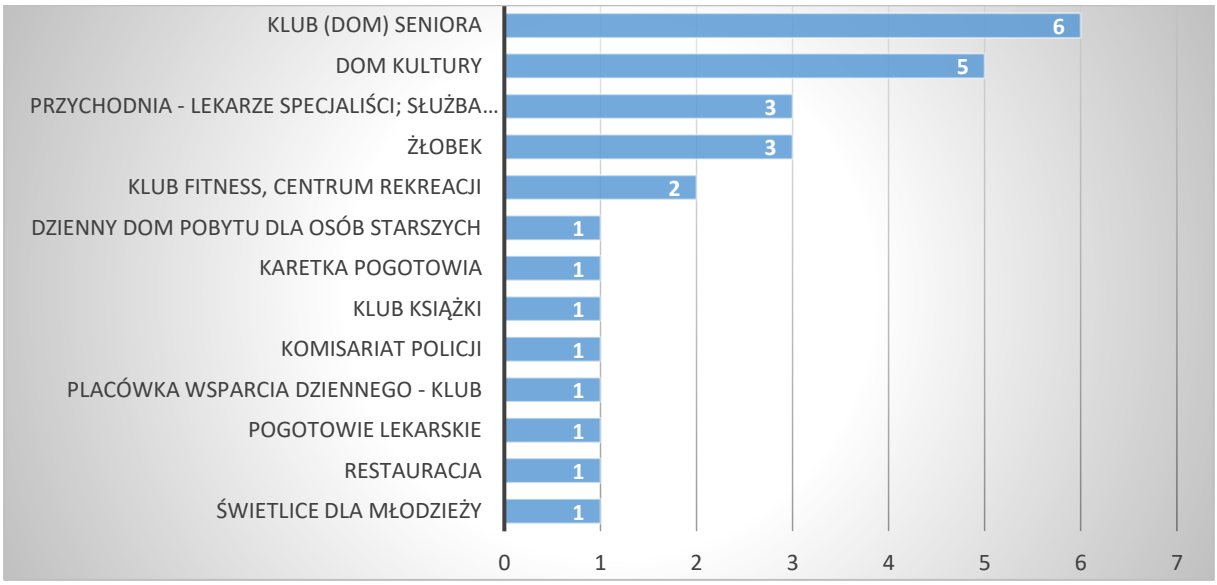

Respondenci mogli samodzielnie wskazać dowolną liczbę placówek.
Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Rozmówcy w wywiadach indywidualnych z Majdanu Sieniawskiego wyartykułowali potrzebę lokalizacji w ich miejscowości takich placówek lub inwestycji jak: dom kultury, w tym z przeznaczeniem dla dzieci i młodzieży (16 wskazań), żłobek (7 wskazań), świetlica, w tym środowiskowa (5 wskazań), dom (klub) seniora (4 wskazania), a także gabinet dentystyczny oraz klub młodzieżowy (po 1 wskazaniu) – por. Wykres 9.

Wykres 9 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Majdanie Sieniawskim

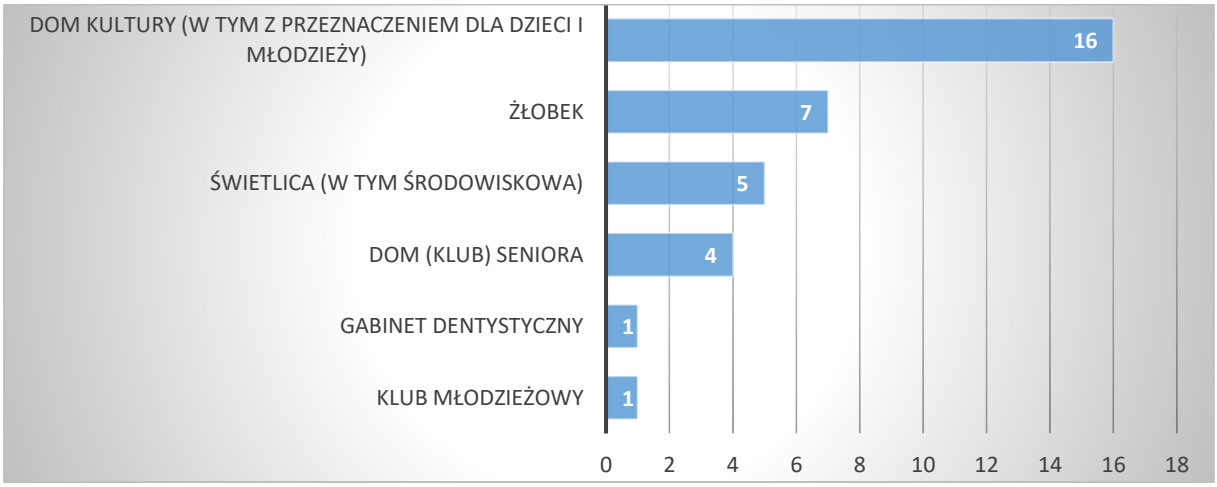

Respondenci mogli samodzielnie wskazać dowolną liczbę placówek.
Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Natomiast w Krasnem wspomniano wyłącznie o braku domu kultury oraz żłobka (po 1 wskazaniu).

4. Jak mieszkańcy gminy, z uwzględnieniem wskazanych grup społecznych uczestniczą w życiu społecznym?

Pamiętając o negatywnych konsekwencjach pandemii wywołanej przez wirus Covid-19 dla aktywności społecznej można zauważyć, że także przed nastaniem obostrzeń związanych z tą chorobą aktywność społeczno-kulturowa mieszkańców Gminy Adamówka – jak pokazują wyniki badań – nie była zbyt intensywna. Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy wskazywano ograniczoną ofertę w tym zakresie, brak placówki kultury oraz animatora kultury. Zwracano przy tym uwagę na zagrożenie pogłębienia się tego swoistego marazmu w wyniku pandemii. Jednocześnie podkreślano istniejący potencjał miejscowej ludności oraz wyraźnie artykułowaną potrzebę dotyczącą integracji i aktywności w sferze kultury.

5. Na które ze wskazanych potrzeb oraz problemów może odpowiedzieć CUS?

Na podstawie wyników badań można stwierdzić, że CUS dokładnie odpowiada wyartykułowanym przez mieszkańców Gminy Adamówka potrzebom społecznym. Mowa tu o działalności związanej z organizacją życia społecznego, wsparciem wychowawczo-opiekuńczym (opieka nad młodszymi i starszymi dziećmi), a także pomocą skierowaną do osób starszych. Należy też podkreślić, iż wszystkie propozycje działań w zakresie wsparcia dzieci, rodzin z dziećmi oraz osób w wieku emerytalnym

przedstawione do zaopiniowania uczestnikom badań spotkały się z żywym zainteresowaniem i dużą aprobatą. Choć w zależności od wieku respondentów nieco różnie rozkładano tu akcenty, to jednak – bez względu na przynależne do poszczególnych kategorii wiekowych i społecznych – młodzież, osoby w wieku produkcyjnym oraz seniorzy wzajemnie nie pozostają zamknięci na swoje potrzeby. Świadczy o tym fakt, iż młodzież gremialnie wskazywała np. na konieczność wsparcia osób starszych, a seniorzy dostrzegali zasadność pomocy młodym, np. przy wychowywaniu dzieci.

6. Działalność jakich instytucji, organizacji, osób można wykorzystać, aby zaspokoić potrzeby społeczności lokalnej?

W działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Adamówka – jak wynika z rezultatów badań – powinny partycypować istniejące już organizacje i przedsięwzięcia, tj. Koło Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicza Straż Pożarna, jak również „Zagroda Edukacyjna" w Cieplicach, Stowarzyszenie „In Progres", a także Kościół. W tym kontekście wskazywano na istotne znaczenie szkoły wraz z halą sportową i biblioteką. Ponadto wspomniano o konieczności reaktywowania nieaktywnych aktualnie stowarzyszeń, które niegdyś działały na terenie gminy. Podkreślano również konieczność i zasadność aktywizacji osób starszych, przebywających już na emeryturze, które mogłyby się podzielić swoją wiedzą oraz doświadczeniem z pozostałymi młodszymi i starszymi członkami społeczności lokalnych. W tym kontekście istotne zadanie przewidziano dla organizatora społeczności lokalnej odpowiedzialnego nie tylko za inicjowanie działań społeczno-kulturowych, ale także za koordynację tego typu inicjatyw oraz przepływ informacji o wydarzeniach tego rodzaju.

Ponadto z uwagi na dotychczasową kluczową rolę w zaspokajaniu lokalnych potrzeb społecznych miejscowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – którego funkcjonowanie zostało bardzo wysoko ocenione przez uczestników badań – warto podkreślić, iż w nowej strukturze Centrum Usług Społecznych działalność ta będzie kontynuowana, a nawet wzbogacona o nowe propozycje skierowane do dzieci i młodzieży, rodzin z dziećmi oraz do osób niepełnosprawnych oraz starszych.

II. ANALIZA WNIOSKÓW Z MONITORINGU PRZEBIEGU TESTOWANIA ŚWIADCZENIA USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH REALIZOWANEGO PUS

Monitoring przebiegu testowania świadczenia usług społecznych w ramach realizowanego PUS jest narzędziem zarządzania strategicznego wynikającym z założeń Planu Wdrażania CUS leżącego u podstaw przeobrażenia się ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych, a jednocześnie jest przejawem dążenia do zapewnienia jak najlepszego i najefektywniejszego funkcjonowania nowej placówki. W związku z tym podjęto zabiegi o cechach ewaluacji i diagnozy, co oznacza że skonfrontowane zostały plany działalności omawianego tu podmiotu wsparcia z rzeczywistymi przejawami jego funkcjonowania, a także uwzględniono kwestię odbioru (postrzegania) tychże działań przez ich adresatów. Badania zostały

zrealizowane w okresie od 10 maja do 30 maja 2022 r. na próbie 130 odbiorców usług społecznych świadczonych przez CUS Adamówka. Uczestników badań ankietowych poproszono również o sugestie dotyczące modyfikacji lub poszerzenia katalogu usług społecznych, tak aby były one jak najbardziej dopasowane do rzeczywistych potrzeb społeczności Gminy Adamówka.

Biorąc pod uwagę powyższe należy podkreślić, że Centrum Usług Społecznych w Adamówce w ramach działalności zespołu do spraw organizowania usług społecznych w okresie od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. udzieliło wsparcia w ramach Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS) 151 osobom z terenu gminy Adamówka. Placówka realizowała wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia składające się na PAKIET USŁUG POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH+ (w zakres których wchodziły usługi asystenta osoby starszej lub niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa oraz prowadzenie trzech Klubów Seniora) (Zob. Tabela 1) oraz te działania, które zawierał PAKIET USŁUG POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA RODZIN Z DZIEĆMI +, a który wiązał się z działalnością trzech Placówek Wsparcia Dziennego i organizacją szeregu różnorodnych zajęć i terapii skierowanych do dzieci i młodzieży (tj. zajęcia kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, pedagogiczne oraz psychologiczne) (Zob. Tabela 2). **W tym miejscu wskazać należy także, iż w związku z przeprowadzeniem monitoringu procesu wdrażania PUS w Adamówce, w ramach PAKIETU USŁUG POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA RODZIN Z DZIEĆMI + nie zostało zgłoszone zapotrzebowanie na usługę Dziennego Opiekuna (por. *5.1 Monitoring IPUS – najważniejsze ustalenia*). Uzyskane w toku badań wyniki wskazują natomiast, iż wśród odbiorców usług społecznych świadczonych przez CUS Adamówka istnieje realne zapotrzebowanie na indywidualne usługi społeczne (Zob. Wykres 10).**

Tabela 1. Liczba i wymiar usług zrealizowanych od 01.07.2021 r. do 30.06.2022 r. przez CUS Adamówka w ramach *Pakietu usług pomocy i integracji społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych+*

Lp.	Usługa		Rok																				ogółem liczba godzin
			2021								2022												
			miesiąc								miesiąc												
			IX		X		XI		XII		I		II		III		IV		V		VI		
			godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	godz.	os.	
1.	asystent osoby starszej		88	4	252	5	269	7	768	15	838	17	873	16	902	15	695	14	572	13	594	12	5850,5
2.	asystent osoby niepełnosprawnej		44	2	288,5	7	609	15	616	15	480	15	450	15	540	17	481	15	549	17	514	17	4571
3.	opieka wytchnieniowa		33	2	151,5	2	128	2	128	2	137	2	123	2	128	2	124	2	118	2	125	2	1195,5
4.	Kluby Seniora (trzy)	liczba osób	-	41	-	41	-	41	-	42	-	40	-	43	-	44	-	41	-	42	-	42	0
		poradnictwo psychologiczne*	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	44	-	51	-	36	-	12	-	8	-	168
		warsztaty plastyczne	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
		warsztaty promocji zdrowia	-	-	18	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54
		warsztaty teatralne	-	-	20	-	31	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93
		warsztaty wokalno-taneczne	-	-	-	-	-	-	-	-	24	-	44	-	32	-	28	-	48	-	68	-	244
		zajęcia gimnastyczne	-	-	10	-	12	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36
		zajęcia integracyjne**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	4	-	19
		zajęcia psychologiczne	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
		zajęcia rehabilitacyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	28	-	32	-	16	-	-	-	20	-	128
																						Ogółem	12411

*grupowe i indywidualne; ** integracja społeczno-międzypokoleniowa (wyjazdy społeczno-kulturalne). Źródło: opracowanie własne na podstawie M. Misiąg, *Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Adamówce za 2021 r.*, CUS Adamówka 2022, s. 15 oraz dokumenty: Postęp rzeczowy – I i II kwartał 2022 r.

Tabela 2. Liczba i wymiar usług zrealizowanych 01.10.2021 r. do 30.06.2022 r. przez CUS Adamówka w ramach *Pakietu usług pomocy i integracji społecznej dla rodzin z dziećmi*

Lp.	Usługa	Rok																		łączna liczba godzin
		2021						2022												
		miesiąc						miesiąc												
		X		XI		XI		I		II		III		IV		V		VI		
		a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	
1.	Placówki Wsparcia Dziennego o charakterze opiekuńczo-specjalistycznym c)	48	4	50	5	50	5	47	6	48	6	48	6	48	7	48	6	46	6	**1371**
	w tym zajęcia:	godz.		godz.		godz.		godz.		godz.		godz.		godz.		godz.		godz.		ogółem
1)	kompensacyjne	16		-		-		-		-		-		12		8		8		44
2)	korekcyjno-kompensacyjne	-		-		-		-		17		52		14		18		48		149
3)	logopedyczne	36		22		18		26		28		28		25		28		5		216
4)	socjoterapeutyczne	60		61		64		40		48		70		16		14		8		381
5)	terapia pedagogiczna	28		31		46		38		36		55		20		20		22		296
6)	terapia psychologiczna	44		42		31		28		28		30		18		28		36		285

a) liczba dzieci i młodzieży; b) w tym wsparcie specjalistyczne; c) w liczbie 3. Źródło: opracowanie własne na podstawie M. Misiąg, *Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Adamówce za 2021 r.*, CUS Adamówka 2022, s. 15 oraz dokumenty: Postęp rzeczowy – I i II kwartał 2022 r.

W omawianym okresie na rzecz CUS Adamówka specjalistyczne działania podjęły dwa podmioty należące do sfery NGO (Stowarzyszenie „In Progres" oraz Caritas Archidiecezji Przemyskiej). Ponadto szereg aktywności o charakterze partnerskim realizowano we współpracy z Podkarpackim Bankiem Żywności, Adamowską Spółdzielnią Socjalną „AS", a także Kołami Gospodyń Wiejskich i oddziałami Ochotniczych Straż Pożarnych. Podejmowano równie intensywne działania z zakresu organizacji społeczności lokalnych.

Istotnym elementem działań monitorujących funkcjonowanie CUS Adamówka było skonfrontowanie zabiegów podejmowanych przez tę placówkę z odbiorem poszczególnych form tej aktywności wśród odbiorców, do których są skierowane wymienione wyżej przedsięwzięcia. Uzyskane wyniki badań jednoznacznie wskazują, że wraz z powstaniem CUS Adamówka w opinii respondentów zwiększyła się dostępność usług społecznych (ok. 86%). Badani klienci CUS Adamówka w zdecydowanej większości wyrazili zadowolenie z jakości świadczonych usług (ok. 87%), umiejętności organizacyjnych pracowników tej placówki (ok. 78%) oraz terminowości świadczonych usług (ok. 79%). Bardzo dobre opinie zostały także wyrażone w kontekście cech osób wykonujących usługi społeczne, ich zaangażowania w wykonywaną pracę, rzetelność w odniesieniu do wykonywanych czynności zawodowych oraz ich wiedzę i umiejętności (we wszystkich tych aspektach bardzo dobre oceny oscylowały w okolicach 70%, a uwzględnienie dodatkowo odpowiedzi wskazujących na ich dobrą ocenę dawało wyniki w granicach 95-97%). Ponadto zdecydowana większość badanych uznała, że procedura kwalifikacji do usług społecznych realizowanych przez CUS Adamówka jest zrozumiała (80%). Co więcej, w zdecydowanej większości przyznano też, iż oferta omawianej placówki w zakresie wsparcia jest dopasowana do potrzeb mieszkańców Gminy Adamówka. Brano tu pod uwagę takie formy działalności jak kluby seniora (ok. 86% odpowiedzi świadczących o dopasowaniu oferty do potrzeb), placówki wsparcia dziennego (ok. 86%), asystent osoby starszej lub niepełnosprawnej (ok. 84%), a także organizowanie i pobudzanie aktywności społeczności lokalnej (ok. 77%).

Natomiast wśród propozycji dotyczących poszerzenia oferty pomocowej CUS Adamówka gremialnie poparto takie jak indywidualne wsparcie specjalistyczne, tj. psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne (ok. 84%) (Zob. Wykres 10), działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (ok. 80%), opieka nad dziećmi do lat 3 (ok. 79%) oraz klub młodzieżowy (ok.78%). Ponadto wyrażono zapotrzebowanie na rozwijanie działań m.in. z zakresu promocji i ochrony zdrowia, wsparcia rodziny, kultury fizycznej i turystyki. Wszystkie te postulaty w ramach istniejących możliwości znajdą swoje odzwierciedlenie w zabiegach podejmowanych przez pracowników CUS Adamówka, które to działania będą miały na celu utworzenie najlepszej i jak najbardziej dopasowanej do rzeczywistych potrzeb oferty usług społecznych.

Wykres 1. Obszary wsparcia wymagające poszerzenia w ramach działań CUS Adamówka w opinii badanych mieszkańców Gminy Adamówka (Dane w %, N=130)

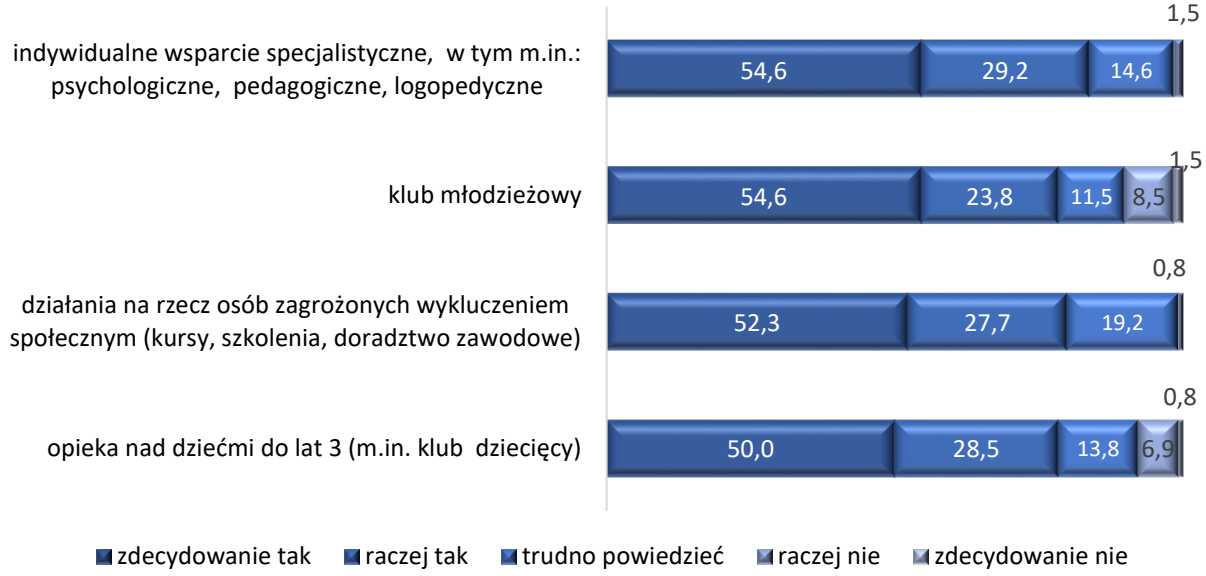

Źródło: badania własne.

Podsumowując powyższe informacje należy stwierdzić, że CUS Adamówka z powodzeniem realizuje zadania do jakich zostało powołane, co znajduje swój wyraz w tzw. twardych danych, a także w opiniach badanych odbiorców usług społecznych omawianej placówki. Przekształcenie GOPS w Adamówce w CUS Adamówka nie tylko było więc zasadne z uwagi na poszerzenie zakresu działalności pomocowej oraz integracyjnej, ale zdecydowanie okazało się też przedsięwzięciem, które osiągnęło bardzo dobre rezultaty.

III. NAZWA I CEL PROGRAMU

Nazwa Programu: Program Usług Społecznych w Gminie Adamówka.

Cel: Zwiększenie dostępności usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Adamówka.

Celem głównym Programu Usług Społecznych jest zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Adamówka, poprzez:

1) organizowanie wsparcia usługowego na poziomie lokalnym, w sposób kompleksowy, spersonalizowany, zintegrowany, uwzględniający koordynację międzysektorową i międzyinstytucjonalną oraz zdiagnozowane potrzeby mieszkańców;

2) realizację usług społecznych w sposób odpowiadający potrzebom poszczególnych mieszkańców, rodzin, środowisk.

Cel główny zostanie osiągnięty przez realizację 3 celów szczegółowych (operacyjnych) – por. Schemat 1:

1. Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla różnych grup mieszkańców Gminy Adamówka;

Rezultaty podejmowanych działań:

- Poszerzenie oferty usług społecznych.

2. Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych;

Rezultaty podejmowanych działań:

- Wprowadzenie minimalnych standardów świadczenia usług społecznych;
- Wdrożenie systemu monitoringu usług społecznych.

3. Rozwój współpracy międzysektorowej;

Rezultaty podejmowanych działań:

- Utworzenie lokalnej sieci usługodawców;
- Zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych organizacji pozarządowych lub podmiotów ekonomii społecznej.

Sposób, tryb oraz zasady tworzenia i realizacji Programu Usług Społecznych określa ustawa z dnia 19 lipca 2019 o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Podstawą do opracowywania Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka jest przygotowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamówce (który zostanie przekształcony 1 lipca 2021 roku w Centrum Usług Społecznych w Adamówce) i konsultowana z mieszkańcami oraz reprezentującymi ich organizacjami – **„Diagnoza potrzeb i potencjałów społeczności lokalnej Gminy Adamówka.”**

Tym samym, usługi społeczne określone w Programie Usług Społecznych stanowią faktyczną odpowiedź na potrzeby społeczności lokalnej. Realizatorem Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka będzie Centrum Usług Społecznych w Adamówce, natomiast wykonawcami usług społecznych mogą być m.in.:

1) inna niż urząd gminy jednostka organizacyjna gminy, w tym centrum,

2) podmioty ekonomii społecznej lub organizacje pozarządowe.

Zadania wykonywane przez Centrum realizowane będą w myśl zasady powszechności, podmiotowości, kompleksowości, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych. Program Usług Społecznych w Gminie Adamówka zostanie udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Adamówka oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Adamówce.

Schemat 1 Cele Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka.

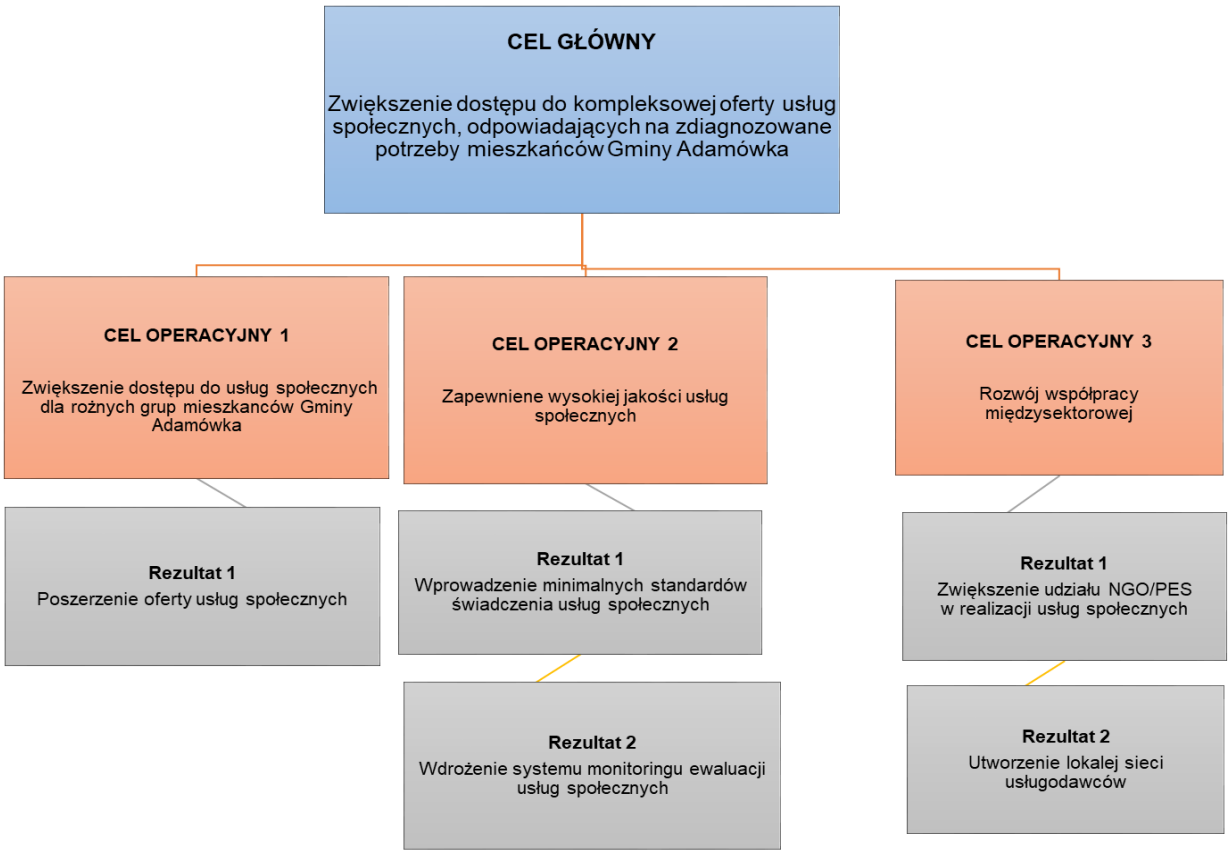

Źródło: Opracowanie własne.

IV. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program Usług Społecznych w Gminie Adamówka będzie realizowany w okresie **od 01.07.2021 r. do 31.07.2023 r.** w ramach projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka", współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W okresie realizacji projektu usługi społeczne świadczone będą bezpłatnie.

Gmina Adamówka zobowiązuje się do kontynuacji działań w zakresie utrzymania oferty usług społecznych w okresie 3 lat od zakończenia ww. projektu tj. **do 31.07.2026 r.** Liczba miejsc świadczenia usług społecznych ulegnie zmniejszeniu w okresie trwałości tylko wtedy, gdy będzie to wynikało z analizy potrzeb mieszkańców.

V. CHARAKTERYSTYKA I PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM

Leżący u podstaw opracowania Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka dokument pt. „*Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych*" wskazuje, iż rozpatrując wiek mieszkańców Gminy Adamówka w kategoriach tzw. piramidy wieku można zauważyć, że podstawa tej figury, którą stanowią najmłodsze osoby jest zdecydowanie węższa, tj. stanowiąca mniejszy odsetek, w porównaniu z pozostałymi kategoriami wiekowymi. Dzieci w wieku 0-4 lat jest mniej (ok. 4%), niż osób w wieku 65-69 (ok. 5%). A dzieci w wieku 5-9 lat jest prawie tyle co osób w wieku 60-64 lat (po ok. 5%). W przedziale wiekowym 0-69 lat najliczniejszą kategorię stanowią osoby w wieku 35-39 lat. Do tego przedziału rośnie liczebność mieszkańców omawianej gminy, aby już od przedziału wiekowego 40-44 lat zacząć mniej lub bardziej systematycznie spadać. Ogólnie należy tu zauważyć, że najliczniejszy odsetek stanowią osoby w bardzo podeszłym wieku, tj. 70 lat i więcej (ok. 12%). Oczywiście jest to związane z otwarciem górnej granicy wieku (przedział niedomknięty z góry), ale jednocześnie zabieg ten dobrze obrazuje ogólnie doświadczane obecnie w krajach rozwiniętych zjawisko starzenia się społeczeństwa.

Warto wskazać również na fakt, iż seniorzy stanowili największy odsetek mieszkańców Cieplic (ok. 22%) wobec ok. 16% osób w tym wieku mieszkających w Dobczy. Osoby w wieku produkcyjnym miały największy udział w ogóle ludności w Pawłowej (ok. 58%), a najmniejszy w Majdanie Sieniawskim (ok. 52%). Największy odsetek tzw. młodych dorosłych odnotowano w Krasnem (ok. 10%), a najmniejszy w Dobczy (ok. 6%). Młodzi ludzie w wieku 15-18 lat byli najliczniej reprezentowani w Majdanie Sieniawskim (ok. 6%), a najmniej licznie w Pawłowej (ok. 2%). Najwięcej dzieci uczęszczających do szkoły średniej w populacjach poszczególnych miejscowości Gminy Adamówka było w Adamówce (ok. 10%), a najmniej w Dobczy (ok. 7%). Przedszkolacy stanowili największy odsetek wśród mieszkańców Dobczy (ok. 4%), a najmniejszy w Majdanie Sieniawskim (ok. 3%). Natomiast dzieci w wieku żłobkowym największy odsetek odnotowano w Pawłowej (ok. 5%), a najmniejszy w Cieplicach (ok. 3%). Strukturę wieku według statusu społeczno-zawodowego mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Adamówka w 2021 r. przedstawia tabela 3.

Tabela 3 Struktura wieku według statusu społeczno-zawodowego mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Adamówka w 2021 r. (Dane w %, N=4199)

Status	Miejscowość						Ogółem
	Adamówka	Cieplice	Dobcza	Krasne	Majdan Sieniawski	Pawłowa	
	N=1203	N=786	N=218	N=351	N=1490	N=151	N=4199
emeryci	16,6	21,8	15,6	17,1	19,9	16,6	18,7
dorośli (wiek prod.)	54,8	52,0	58,7	54,1	51,5	58,3	53,4

młodzież (młodzi dorośli)	7,6	6,6	6,4	9,7	8,5	6,6	7,8
szkoła średnia	4,7	5,3	4,1	4,0	5,5	2,0	4,9
szkoła podstawowa	9,9	8,4	7,3	8,8	8,1	8,6	8,7
przedszkole, zerówka	2,9	2,9	4,1	2,8	2,6	3,3	2,9
żłobek	3,4	2,9	3,7	3,4	3,9	4,6	3,5
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych.

Na podstawie powyższych danych oczywistym jest zapewnienie usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych w Gminie Adamówka osobom starszym, niepełnosprawnym, a także rodzinom z dziećmi.

Osoby starsze w związku z zauważalnym wydłużeniem się życia oraz zmianami w tradycyjnym modelu rodziny potrzebują i wymagają różnorodnych usług społecznych o charakterze aktywizującym i wspomagająco-opiekuńczym. Prócz organizacji czasu wolnego, oczekują także opieki i wsparcia. Seniorzy potrzebują, aby świadczone na ich rzecz działania prowadziły do deinstytucjonalizacji usług oraz zapobiegania ich ekskluzji społecznej poprzez zapewnienie usług w miejscu ich zamieszkania. Daje im to poczucie bezpieczeństwa. Na podstawie diagnozy potrzeb wśród tej kategorii społecznej mieszkańców Gminy Adamówka zaplanowano realizację usługi asystenta osoby starszej / niepełnosprawnej, opiekę wytchnieniową oraz uczestnictwo w działaniach integracyjno-profilaktyczno-edukacyjnych w klubach seniora. W ramach Programu zaplanowano objęcie wsparciem 90 osób starszych, niepełnosprawnych oraz ich rodziny.

Do potrzeb i oczekiwań rodzin z dziećmi należą przede wszystkim: poprawa ich funkcjonowania, zapewnienie dzieciom prawidłowego rozwoju emocjonalnego, intelektualnego, fizycznego, prowadzenie trzeźwego stylu życia, utrzymanie stanu zdrowia na optymalnym poziomie, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa wszystkim członkom rodziny, wzmocnienie i nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia codziennego. Wskazane potrzeby wynikają z barier na które rodzina z dziećmi napotyka w związku z niewystarczającym wsparciem w opiece i wychowaniu dziecka, niewystarczającą pozalekcyjną organizacją czasu wolnego, brakiem zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3, brakiem placówek wsparcia dziennego. Rodzina potrzebuje także usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego, a w tym psychologicznego, prawnego i rodzinnego. W ramach Programu zaplanowano wsparcie w zakresie usług społecznych dla 60 dzieci / młodzieży z rodzin z terenu gminy Adamówka oraz 30 rodziców uczestników PWD.

VI. OKREŚLENIE USŁUG SPOŁECZNYCH OFEROWANYCH W PROGRAMIE, WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTEROWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Adamówka w zakresie usług społecznych, Centrum Usług Społecznych w Adamówce w ramach realizowanego projektu będzie świadczyło dla ww. społeczności usługi w ramach 2 pakietów usług:

1) **PAKIET USŁUG POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH +,**
2) **PAKIET USŁUG POMOCY I INTERACJI SPOŁECZNEJ DLA RODZIN Z DZIEĆMI + .**

Wskazać należy także, iż pakiety usług odpowiadają w pełni na oczekiwania społeczności lokalnych poszczególnych sołectw Gminy Adamówka.

Pakiety usług społecznych są działaniami z zakresu:

1) Wsparcia rodziny i pieczy zastępczej,
2) Wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób w kryzysie bezdomności,
3) Reintegracji społeczno-zawodowej,
4) Usług zdrowotnych, opiekuńczych,
5) Wsparcia opiekunów faktycznych.

W ramach projektu finansowane mogą być usługi wchodzące w zakres interwencji EFS.

Pakiety usług będą uzupełniane działaniami wspierającymi w zakresie organizowania i pobudzania aktywności społeczności lokalnej realizowanymi przez Organizatora Społeczności Lokalnej.

Poniżej w dwóch zestawieniach – por. Zestawienie 4 i Zestawienie 5 zaprezentowano 2 pakiet usług.

PAKIET USŁUG POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH +,							
Lp.	**Nazwa usługi, w tym jej zakres**	**Rodzaj usługi**	**Odbiorcy usługi**	**Obszar interwencji EFS**	**Warunki kwalifikowana**	**Typ kwalifikowania**	**Uzasadnienie**
1.	**Asystent osoby starszej / niepełnosprawnej oraz opieka wytchnieniowa;**	*- asystent osoby starszej,* *- asystent osoby niepełnosprawnej,* *- opieka wytchnieniowa.*	Osoby starsze / niepełnosprawne oraz Opiekunowie osób niepełnosprawnych	1) Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób w kryzysie bezdomności, 2) Usługi zdrowotne, opiekuńcze, 3) Wsparcie opiekunów faktycznych.	Osoby starsze / niepełnosprawne wymagające opieki innych osób oraz członkowie rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad: dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi), osoby zamieszkujące na terenie gminy Adamówka;	Wniosek wraz z oświadczeniem osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego, indywidualny plan usług społecznych – przewidywana liczba osób korzystających z usługi – 45;	Według przeprowadzonej diagnozy wsparcie z zakresu usług zdrowotnych i opiekuńczych, wspierających osoby z niepełnosprawnością oczekiwane jest przez 90,5% badanych;

2.	**Klub Seniora (KS)** Organizacja i prowadzenie 3 Klubów Seniora.	<u>W ramach działalności KS realizacja usług:</u> *- poradnictwo specjalistyczne,* *- poradnictwo edukacyjne,* *- warsztaty tematyczne w zakresie rozwoju zainteresowań,* *- aktywizacja społeczno-zawodowa,* *- integracja społeczna i międzypokoleniowa.*	Osoby starsze	1) Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób w kryzysie bezdomności, 2) Reintegracja społeczno-zawodowej.	Osoby w wieku powyżej 60 r. ż. które zakończyły swoją aktywność zawodową, zamieszkujące na terenie gminy Adamówka.	Wniosek wraz z oświadczeniem osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego, indywidualny plan usług społecznych – przewidywana liczba osób korzystających z usługi – 45.	O konieczności wsparcia osób starszych wraz z ich reintegracją społeczno-zawodową (np. klub seniora wraz z działaniami towarzyszącymi) przekonanych jest ok. 95% badanych, ponadto 90,5% badanych wskazało na potrzebę wsparcia w zakresie ochrony i promocji zdrowia (np.: zajęcia ruchowe).

Zestawienie 4 Pakiet usług pomocy i integracji społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych +.

Źródło: Opracowanie własne.

Zestawienie 5 Pakiet usług pomocy i integracji społecznej dla rodzin z dziećmi +.

PAKIET USŁUG POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA RODZIN Z DZIEĆMI +,							
Lp.	**Nazwa i zakres usługi**	**Rodzaj usługi**	**Odbiorcy usługi**	**Obszar interwencji EFS**	**Warunki kwalifikowana**	**Typ kwalifikowania**	**Uzasadnienie**
1.	**Placówka Wsparcia Dziennego (PWD) prowadzona w formie opiekuńczo-specjalistycznej** Organizacja i prowadzenie 3 PWD zapewniających dzieciom i młodzieży opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań, a także w zależności od indywidualnych potrzeb organizacja zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych,	<u>W ramach działalności PWD realizacja usług:</u> - zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki i wychowania, - pomoc w nauce, - organizacja czasu wolnego, - zabawa i zajęcia sportowe, - zajęcia rozwijające zainteresowania; *a także w zależności od indywidualnych potrzeb organizacja zajęć*: - socjoterapeutycznych, - terapeutycznych, - korekcyjnych, kompensacyjnych, - logopedycznych, - terapii pedagogicznej, - terapii psychologicznej,	Dzieci i młodzież w wieku: od 7 do 18 lat oraz rodzicie dzieci i młodzieży w wieku: od 7 do 18 lat /	1) Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej,	Dzieci i młodzież w wieku od 7 do 18 lat zamieszkałe/a na terenie gminy Adamówka / Rodzice dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach;	Wniosek wraz z oświadczeniem osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego, indywidualny plan usług społecznych – przewidywana liczba osób korzystających z usług: PWD – 45 oraz poradnictwo specjalistyczne: 30;	Zasadność świadczenia usług z zakresu wsparcia rodziny, a w tym pieczy zastępczej (np. placówki wsparcia dziennego, świetlice środowiskowe) potwierdziło ok. 90% osób, które wzięły udział w wywiadach indywidualnych;

	kompensacyjnych oraz logopedycznych, realizujących w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.	- socjoterapii.					
2.	**Rodzinny Punkt Poradnictwa Specjalistycznego**	Usługa indywidualnego poradnictwa specjalistycznego z zakresu wsparcia: - psychologicznego, - pedagogicznego, - logopedycznego, - psychiatrycznego, - terapeutycznego.	Członkowie rodzin z dziećmi wyrażający potrzebę wsparcia	1. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, 2. Usługi zdrowotne.	Rodziny z dziećmi z terenu gminy Adamówka.	Wniosek wraz z oświadczeniem osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego, indywidualny plan usług społecznych, przewidywana liczba osób korzystających z usługi – 30.	W wyniku monitoringu przebiegu testowania świadczenia usług społecznych w ramach realizowanego PUS 84% badanych (Dane w %, N-130) wyraziło zapotrzebowanie na indywidualne wsparcie specjalistyczne, tj. psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne.

Źródło: Opracowanie własne

VII. FINANSOWANIE USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH PROGRAMU

Program Usług Społecznych W Gminie Adamówka nie zakłada ponoszenia odpłatności za realizowane usługi w okresie jego obowiązywania tj. od 01.07.2021r. do 31.07.2023r. Usługi świadczone w tym okresie będą bezpłatne.

Realizowane usługi finansowane będą w ramach projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka", współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

.

VIII. SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych określonych w Programie:
1) odbywa się na podstawie złożonego wniosku wraz z oświadczeniem o spełnieniu określonych w Programie warunków do korzystania z usług społecznych,

2) następuje w oparciu o warunki i w trybie wynikającym z Programu i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej,

3) następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu,

4) może zostać poprzedzone koniecznością złożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających sytuację m.in. życiową, rodzinną, zdrowotną,

5) może zostać poprzedzone przeprowadzeniem rozeznania potrzeb przez koordynatora indywidualnych planów usług.

Odmowa zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych następuje w drodze decyzji administracyjnej w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Informacje niezbędne do zakwalifikowania do skorzystania z usługi społecznej określonej w Programie:

I. PAKIET USŁUG POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH +:

1) dane osobowe wnioskodawcy, przedstawiciela ustawowego, opiekuna faktycznego,
2) wskazanie usługi z katalogu usług zawartych w Zestawieniu 4,
3) oświadczenie o spełnianiu warunków do uzyskania wsparcia pod odpowiedzialnością karną.

II. PAKIET USŁUG POMOCY I INTERACJI SPOŁECZNEJ DLA RODZIN Z DZIEĆMI + :

1) dane osobowe wnioskodawcy, przedstawiciela ustawowego, opiekuna faktycznego,
2) wskazanie usługi z katalogu usług zawartych w Zestawieniu 5,
3) informacje o niepełnosprawności, niesamodzielności,
4) oświadczenie o spełnianiu warunków do uzyskania wsparcia pod odpowiedzialnością karną.

IX. DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH W PROGRAMIE

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych osobowych wnioskodawców oraz osób korzystających usług społecznych i członków ich rodzin odbywać się będzie na podstawie art. 6 pkt 1c i art. 9 pkt 2b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, w związku z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu sług społecznych przez centrum usług społecznych.

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych odbywać się będzie w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, wynikającego z w/w ustawy (realizacji zadań dotyczących wybranych form świadczeń i/lub uczestnictwa w zajęciach w zależności od potrzeb).

Zakres danych osobowych koniecznych do kwalifikowania osób do uzyskania usług społecznych w ramach Programu obejmuje:

a) dane osoby korzystającej z usług społecznych: nazwisko i imię, dane kontaktowe: adres zamieszkania, numer telefonu, adres mailowy, numer pesel, data urodzenia, niepełnosprawność, niesamodzielność;

b) dane wnioskodawcy (przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego osoby korzystającej z usług społecznych): nazwisko i imię, dane kontaktowe: adres zamieszkania, numer telefonu, adres mailowy.

X. ORGANIZACJA PROGRAMU, W TYM ETAPY JEGO RELIZACJI

Realizatorem Programu Usług Społecznych jest Centrum Usług Społecznych w Adamówce.

Zadaniem realizatora jest w szczególności:

1) diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;

2) zaspokajanie bieżących potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;

3) realizacja programu usług społecznych, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych oraz opracowywanie i monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych;

4) inicjowanie działań w zakresie integracji i wspierania wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem jej potencjału (działania wspierające), w tym organizowanie działań wolontaryjnych, sąsiedzkich i samopomocowych, stanowiących uzupełnienie usług społecznych

5) opracowanie i wdrażanie standardów jakości usług społecznych

Etapy realizacji Programu Usług Społecznych:

(z uwagi na realizację usług w ramach projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka" etapy realizacji Programu Usług Społecznych są tożsame z harmonogramem Projektu).

Tabela 4 Etapy realizacji PUS w Gminie Adamówka.

Etapy realizacji PUS w Gminie Adamówka		Termin realizacji
Etap I	**Planowanie i organizacja usług społecznych:** *- wypracowanie założeń do standardów usług społecznych;* *- wyłonienie wykonawców usług społecznych;* *- budowanie partnerstw w ramach współpracy międzysektorowej;* *- kwalifikowanie osób zainteresowanych usługami, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb, opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych.*	01.07.2021r. – 31.07.2023 r.
Etap II	**Świadczenie usług społecznych:** *- koordynowanie realizowanych działań;* *- bieżący monitoring realizowanych usług społecznych;* *- testowanie założeń do standardów usług społecznych.*	01.08.2021 r. – 31.07.2023 r.
Etap III	**Ocena realizacji Programu Usług Społecznych w zakresie świadczenia usług społecznych**: *- analiza i ocena jakości świadczonych usług (standaryzacja);* *- monitoring w zakresie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności.*	01.07.2022 r. – 31.12.2022 r.
Etap IV	**Aktualizacja potrzeb społeczności lokalnej:** *- aktualizacja potrzeb w zakresie świadczonych usług społecznych z uwzględnieniem potencjału lokalnej społeczności.*	01.10.2023 r. - 31.12.2023 r.

Etap V	**Informacja z realizacji Programu Usług Społecznych:** *- opracowanie sprawozdania w oparciu o wyniki z monitorowania realizacji programu i ocena programu w oparciu o mierniki efektywności realizacji programu.*	01.08.2023 r. - 30.11.2023 r.

Źródło: Opracowanie własne.

XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU ORAZ MIERNIKI EFEKTYWNOŚCI JEGO REALIZACJI

Realizacja Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka podlega monitorowaniu w terminach określonych w części dotyczącej organizacji Programu, w tym etapów jego realizacji.

Monitorowanie polegało będzie w szczególności na analizie danych ilościowych (dane sprawozdawcze), jakościowych (ankiety, rozmowy) i finansowych gromadzonych w trakcie realizacji Programu.

Opis wskaźników i sposobu pomiaru:

1) wskaźniki ilościowe:

a) liczba osób korzystających z usług społecznych; sposób pomiaru: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji;

b) liczba usług społecznych określonych w katalogu usług; sposób pomiaru: Program Usług Społecznych;

c) liczba zrealizowanych usług; sposób pomiaru: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji;

d) liczba podmiotów realizujących usługi społeczne; sposób pomiaru: ewidencja zawartych umów/porozumień/zleceń;

e) liczba partnerstw/porozumień międzysektorowych zawartych w związku z realizacją Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka; sposób pomiaru: ewidencja zawartych umów/porozumień;

f) liczba indywidualnych planów usług społecznych; sposób pomiaru: ewidencja indywidualnych planów usług społecznych;

g) liczba działań wspierających; sposób pomiaru: ewidencja działań/wydarzeń.

2) wskaźniki jakościowe realizowanych usług (w tym spełnianie standardów):

a) poziom zadowolenia odbiorców usług; sposób pomiaru: ankieta zadowolenia umożliwiająca mieszkańcom Gminy Adamówka swobodną wypowiedź na temat

działalności CUS;

b) terminowość wykonanych usług; sposób pomiaru: ankieta;

c) kompetencje osób realizujących usługi; sposób pomiaru: ankieta;

d) dostępność usług w zakresie odpowiadającym potrzebom mieszkańców; sposób pomiaru: ankieta;

e) czytelność i dostosowanie procedur udzielania usług, sposób pomiaru: ankieta.

Po zakończeniu realizacji Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka sporządzona zostanie informacja z realizacji Programu. Informacja udostępniana jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Adamówka oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum. Zakres informacji określa art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

XII. BUDŻET PROGRAMU ORAZ ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA

Usługi realizowane w ramach Programu Usług Społecznych w Gminie Adamówka finansowane będą w ramach projektu pt.: Centrum Usług Społecznych „Społeczna Adamówka", współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Budżet Programu wynosi 1 601 382,45 zł.

Budżet Programu obejmuje pakiety usług:

- PAKIET USŁUG POMOCY I NTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH +,

- PAKIET USŁUG POMOCY I INTERACJI SPOŁECZNEJ DLA RODZIN Z DZIEĆMI +

oraz działania wspierające dotyczące organizowania społeczności lokalnej, wraz z wynagrodzeniem Organizatora Społeczności Lokalnej.

Tabela 5 Środki przeznaczone na realizację Programu w poszczególnych latach.

	2021 r. (01.07.2021 r. – 31.12.2021 r.)	2022 r. (01.01.2022 r. – 31.12.2022 r.)	2023 r. (01.01.2023 r. – 31.07.2023 r.)
PAKIET USŁUG	**403 237,13 zł**	**684 044,12 zł**	**381 145,45 zł**
SUMA (wraz z OSL)	431 590,97 zł	746 193,14 zł	423 598,34 zł

Źródło: Opracowanie własne.

XIII. SPIS ZESTAWIEŃ

Zestawienie 1 Analiza mocnych i słabych stron dotyczących działań na rzecz zaspokajania potrzeb społecznych w Gminie Adamówka, a także związane z tym możliwości i zagrożenia. 6
Zestawienie 2 Uczestnicy badań FGI (tj.: rodzice, seniorzy, liderzy) o problemach dzieci i młodzieży, rodziców oraz seniorów z Gminy Adamówka. 9
Zestawienie 3 Kategorie placówek i inwestycji oczekiwanych przez mieszkańców Gminy Adamówka. 11
Zestawienie 4 Pakiet usług pomocy i integracji społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych +. 28
Zestawienie 5 Pakiet usług pomocy i integracji społecznej dla rodzin z dziećmi +. .. 29

XIV. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Problemy społeczne w Gminie Adamówka zaobserwowane przez mieszkańców (Dane w %, N=180). 8
Wykres 2 Rodzaj wsparcia w zakresie pomocy społecznej oczekiwany przez mieszkańców Gminy Adamówka (Dane w %, N=180). 10
Wykres 3 Poczucie braku lokalizacji istotnych placówek publicznych w Gminie Adamówka (Dane w %, N=180). 11
Wykres 4 Odczuwalny brak instytucji publicznych wg poszczególnych miejscowości Gminy Adamówka (Dane w %). 13
Wykres 5 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Pawłowej. .. 13
Wykres 6 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Dobczy. 14
Wykres 7 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Adamówce. 15
Wykres 8 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Cieplicach. . 15

Wykres 9 Wskazania dotyczące publicznych placówek potrzebnych w Majdanie Sieniawskim..... 16
Wykres 10. Obszary wsparcia wymagające poszerzenia w ramach działań CUS Adamówka w opinii badanych mieszkańców Gminy Adamówka (Dane w %, N=130) 21

XV. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba i wymiar usług zrealizowanych od 01.07.2021 r. do 30.06.2022 r. przez CUS Adamówka w ramach *Pakietu usług pomocy i integracji społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych+* 19
Tabela 2. Liczba i wymiar usług zrealizowanych 01.10.2021 r. do 30.06.2022 r. przez CUS Adamówka w ramach *Pakietu usług pomocy i integracji społecznej dla rodzin z dziećmi* 19
Tabela 3 Struktura wieku według statusu społeczno-zawodowego mieszkańców poszczególnych miejscowości Gminy Adamówka w 2021 r. (Dane w %, N=4199) . 24
Tabela 4 Etapy realizacji PUS w Gminie Adamówka..... 33
Tabela 5 Środki przeznaczone na realizację Programu w poszczególnych latach. .. 36